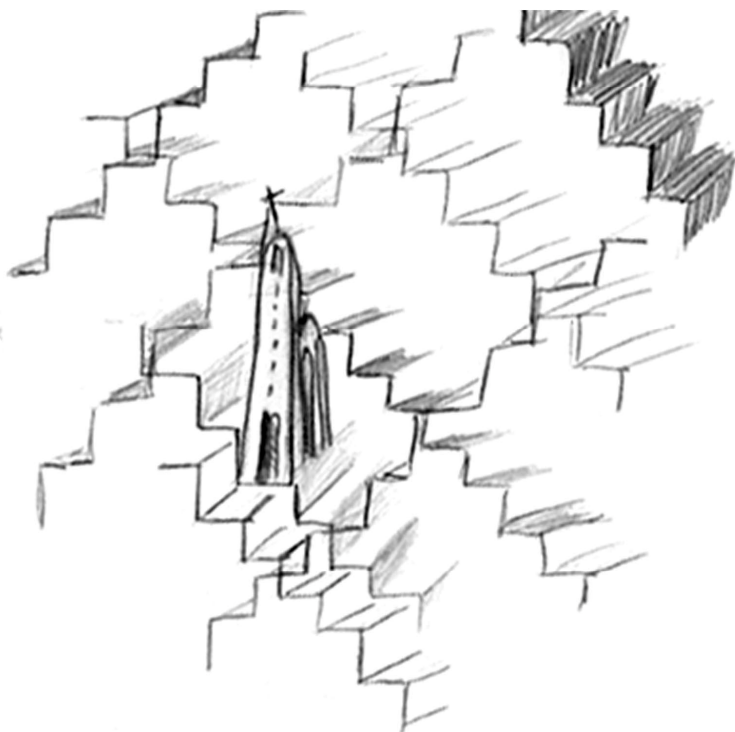

Kpoverello

2010. 02. 21. I. évfolyam 9. szám

Egyház = fegyház?

Kedves Testvérek!

Valljuk be őszintén, sokszor úgy látjuk, hogy az egyház fegyház. Egy rideg intézmény keretekkel, szabályokkal, intrikákat szövögető, áskálódó nénikékkal, pletykáló vénkisasszonyokkal és rossz papokkal.

Persze aztán rájövünk, hogy sötéten láttuk a helyzetet. Rájövünk, hogy az egyház nem fegyház, de emberekből áll. A papok hibáikkal küszködő emberek, de ott van szemükben a csillogás, kezükben az oltáriszentség. A nénikék nem csak intrikákat szövögetnek, hanem rózsafüzért is mondanak. A vénkisasszonyok szeretnek ugyan pletykálni, de ők főzik meg a négyfogásos ebédet, amikor vendégek jönnek a plébániára. És jó esetben rájövünk, hogy tele vagyunk túlzó elvárásokkal és közömbösséggel. Talán ideje lenne újragondolni az egyházzal szembeni közhelyeinket, berögzült elgondolásainkat.

Az egyház nehezen karbantartható építmény. Szent Ferencnek is akadtak gondjai a tatarozásokkal. Mi mit teszünk? Hol vagyunk ebben az épületben? Mik vagyunk? Éppen lepergő vakolat? Rozsdásodó szeg? Vagy egy üvegdarab a vitráliából? Talán szilárdan álló kockák a padlózatból?

Egyik hétfő esti találkozásunkra vendégünk érkezett. Egy történetet hagyott ott nekünk ajándékba. Egy tengeralattjáróról szólt. A tengeralattjáró részei vitatkozni kezdtek egymással azon, hogy ki a legfontosabb: a hatalmas motor, a lámpák vagy a szivattyúk? A legkisebb csavar ezek után arra gondolt, hogy neki semmi keresnivalója ott, semmi szerepe nincs, így inkább elmegy. Ahogy lecsavarodott a helyéről, megremegett a hatalmas tengeralattjáró, szivárogni kezdett a víz, nem tudott elindulni a motor.

Meg kellene végre értenünk, hogy minden szürke téglá fontos, „az egyház nem elvont fogalom, sem pedig felfoghatatlan képződmény, hanem konkrét tapasztalat.”¹

szerepettel, egy csavar

Coffice Diary

A Day's Description (a lame imitation of the Artist)

Beginning: hot big white coffee still red from the touch of the morning fire (artificial fire). Wondering around smiley and sulky papers (of all tastes) as a mere administrator with the most objective attitude possible. What else, but follow the line of utter correctness. A wintry ride back which bestows on you a most gloomy continence.

End: restful scent of the bed, plus smell of the unwashed 2 inches of skin and itchy undergarments, which cannot be taken off on account of the general expectations which require a chic outfit even while entering the realm of sleep.

Gál Dalma

¹ A. Rotzetter – W.C. Van Dijk – T. Matura: *Assisi Szent Ferenc. A kezdet és ami abból megmaradt.* Vigilia Kiadó, Bp., 1993.

Mi az egyház?

Az *egyház* az Értelmező Szótár szerint a keresztény hívek összességének valamelyik szervezett közösségét, ritkábban egyházközséget jelent. A II. Vatikáni Zsinat meghatározása szerint az Istennel való bensőséges egyesülésnek és az egész emberiség egységének hatékony jele és eszköze. Szentségi jellege van, azaz *jele* annak, hogy a Krisztusban végbement megváltás kegyelmei jelen vannak az egész emberiség számára, s egyúttal *közli* is ezeket a kegyelmeket. Az egyház egyszerre történelmi és természetfölötti intézmény, misztérium, melynek lényegét csak a hitben fogjuk föl.

A magyar *egyház* szó összetett szó, összetételi tagjai régi magyar szavak. Az összetétel jelzői szerepű előtagja nem azonos az *egy* számnévvvel, hanem egy 'szent' jelentésű *egy*, melynek régi magyar alakja feltehetően **id~igy* volt. Az összetétel eredeti jelentése tehát 'szent ház, megszentelt épület' lehetett, s a templomot jelölte. A szónak vallási közösségre, szervezetre vonatkozó jelentése későbbi, érintkezésen alapuló névátvitel eredménye (sok nyelvben ma is ugyanaz a szó jelöli a templomot és az egész egyházat, pl. a román *biserică*, az angol *church* vagy a német *Kirche*).

A szó különböző alakváltozatokban szerepelt az idők során. Írásban legkorábban helynevekben maradt fenn (legelőször *Faereegíaza* formájában 1193-ból), később pedig a már említett 'templom' jelentésben (pl. a legrégebbi magyar nyelvű könyvünkben, a Szent Ferencről szóló XIV-XV. századi Jókai-kódexben: „ez vylagý pap mene bel porciuncula belý zent marianak egyházaba aýoýtatoffagnak kedueert”).

A magyar nyelv átvette a hasonló jelentésű latin *ecclesia* szót is (ebben a görög *ekklészia* szó él tovább) eklészia formában, de ez sokkal szűkebb körben használatos, inkább protestáns vidékeken, 'egyházközség' értelemben.

Az *egyház* szó 'szent' jelentésű előtagja szerepel *ünnep* szavunkban is, ami kezdetben *idnap* alakú lehetett (majd ez alakult fokozatosan a mai formára), s 'szent nap'-ot jelentett, azaz 'örvendetes esemény megünneplésé'-t, 'egyházi ünnepnap'-ot, 'egyházi szertartás'-t. Ez is szerepel leírva már a Jókai-kódexben (pl. „tegedet ez *ydneppre* vendege hyutanak”).

Ugyanennek a régi magyar *id* szónak *-l* képzős származéka az '[ünnepet] megtart, megszentel' (később 'valakit vendégséggel, lakomával ünnepel', ill. 'lakomát, vendégséget tart') jelentésű *ül* (ez nem azonos a székre ülés értelemben használt *ül* igével!) is. Ebből képezték később az *ülő* szót ('szent, megtartandó [ünnep]'), ami misekönyveinkben ma is használatos (*ülőünnep*, *kötelezőülőünnep* formában).

Források: Magyar Katolikus Lexikon; A magyar nyelv történeti-etimológiai szótára I.,II.; Magyar Értelmező Kéziszótár

Kántor Emese

10 gyakori probléma egy plébánián

Mindig akad tennivaló egy ház körül – ismerős ez a mondás. Így van ez a plébánia esetében is.

A plébánia, az egy közösség, azzá kell váljon, amely családokból, személyekből áll.

A plébános, mint a jó pásztor, azon kell dolgozzon, hogy Jézus segítségével megkeresse, összegyűjtse a rábízottakat, ismerje meg őket, a problémákat, orvosolja azokat, jöjjön létre egy élő közösség, amely a szeretet által tesz tanúságot Jézusról. Az Úr nem azt mondja, hogy arról ismeri meg a világ, hogy a tanítványaim vagytok, ha nagy, okos, bölcs tanácsokat adtok az embereknek, vagy ha több diplomát szereztek, híressé váltok a médiában. Nem, Ő azt mondja: „Arról ismeri meg mindenki, hogy az én tanítványaim vagytok, ha szeretettel vagytok egymás iránt.” (Jn 13, 35)

A különféle problémák gátolják a közösség tagjait, befolyásolják magát a közösséget abban, hogy ezt a szeretetet megéljék. Amikor egy tag meg van sérülve, ezt érzi az egész test.

Különféle problémákkal találkozhat az ember:

- hitbéli
- szeretetbéli
- lelki
- fizikai
- anyagi
- szegénységi
- nemzeti
- kommunikációs
- viselkedési
- közösséget széthúzó

Mindenekelőtt a legfontosabb a szeretet. Istennel együtt – Aki Maga a Szeretet – lássak neki a munkához. Nélküle sokra nem viszem. Amikor valakin segíteni akarok, első lépés az, hogy szeressem. Fogadjam el úgy, ahogy van, akarjak a barátja lenni. Értékeljem őt. Nem a bűnt, a rosszat fogadom el, hanem az embert, aki testvérem, hisz egy Atyának vagyunk a gyermekei.

Milyen megoldások lehetnek ezekre a problémákra, amiket felsoroltam? Többféle megoldás is létezhet, de mivel minden ember egy külön világ, minden probléma más, a konkrét helyzetben tisztul ki a kép a Szentlélek segítségével, hogy akkor ott mit tegyek, mit mondjak.

Egy pár ötlet:

Hitbéli probléma: aki nem hisz, vagy még nagyon gyenge a hite, nem jár a közösségbe, azt meg kell keresni. Barátjává kell válni. Őszinte személyes kapcsolatot kell kialakítani vele. Tartani a kapcsolatot, imádkozni érte, meghívni

egy összejövetelre, kirándulásra, megkérni valamire. Megéreztetni vele, hogy Isten szereti őt, általunk is szereti. Ő fontos, értékes, a közösség nagy segítség lehet számára az életben. Lelki, értelmi, szellemi fejlődést adhat.

Szeretetbeli probléma: a szeretet szeretetet szül. A szeretet a legigazibb jóakarát, amely mindig a másik javát, üdvösségét akarja, Krisztus tanítása szerint. A szeretet megélése által tudtára adni a testvéremnek, hogy a szeretetlenség mérgezi legjobban az egyén és a közösség életét. Amikor vétünk ellene, a legnagyobb parancs ellen vétünk, a legdrágább kincset nem értékeljük, az ellen vétünk, amire leginkább vágyunk, vagyis hogy szeretve legyünk.

Egy kis történet:

Egy fagyos reggelen egy amerikai katona visszafelé igyekezett londoni barakkjába. Ahogy terepjárójával befordult egy sarkon, észrevett egy kisfiút, aki egy pékség kirakata előtt állt, orrát az ablaküveghez nyomva. Odabent a pék tésztát gyúrt egy újabb adag friss fánkhoz. Az éhes fiú némán bámulta, orrát az ablakhoz szorítva, és tátott szájjal leste a pék minden mozdulatát. A katona a járdaszegély mellé húzódott az autóval, megállt, és kiszállt.

„Fiacskám, szeretnél belőle?”

A fiú meglepődött. „Ó, igen... szeretnék.”

Az amerikai belépett a boltba, vett egy tucát fánkot, betette egy zacskóba, és visszament oda, ahol a fiú állt a londoni reggel ködös hidegében. Mosolyogva odanyújtotta a zacskót, és csak ennyit mondott: „Tessék!”

Ahogy megfordult, hogy elmenjen, érezte hogy megrángatják a kabátját. Hátranézett, és hallotta, ahogy a gyerek halkán megkérdezi: „Uram... maga ISTEN?”

Amikor feltétel nélkül szeretjük az embereket, akkor valami Istenhez illőt teszünk. Nagyon valóságos módon bemutatjuk, hogy milyen Isten. Isten feltétel nélküli, agapé szeretettel szeret bennünket, ami kedves, bátorító.

Lelki-fizikai-teszt problémák: személyes beszélgetések, kísértés. A beteg testvérünk rendszeres látogatása, bevásárlás, ápolás. Ima, reményt nyújtó vigasztalás.

Anyagi-szegénységi: sokan jönnek kéregetők. Megkeresni otthon az illető személyt. Elvinni haza a neki szánt csomagot, ez így sokkal személyesebb, segíteni lelkileg is, ötleteket adni, munkát keresni. Mindig, minden helyzetben, mindenkinek adhatunk valamit. Ha mást akkor az adott helyzetben nem tudunk adni, Krisztustól kapott emberséget, tiszteletet, szeretetet, megbecsülést azt igen.

Nemzeti-kommunikációs problémák: arról beszélni, és azt megértetni, hogy minél színesebb egy közösség, annál gazdagabb. A kommunikálás, a beszélgetések, a találkozik pedig segítenek abban, hogy egyre jobban betekintést nyerjünk egymás életébe, szokásaiba, kultúrájába. Kölcsönösen gazdagítjuk egymást.

Viselkedési, közösséget széthúzó problémák: amikor ez megjelenik, rögtön figyelmeztetni a személyt. Van, aki szeret okoskodni, fontoskodni azért, hogy felnézzenek rá, mindenbe beleszól, de nem tapintatosan, alázatosan, hanem gógós, tipró módszert használ. Ez rombolja a közösség hangulatát, egységét. Szólni kell időben és segíteni, megkeresni az okát, a gyökerét ennek a viselkedésnek. Lehet a neveltetés, vagy annak a tapasztalata, hogy őt nem szeretik eléggé, nem bíznak benne, nem engedik érvényesülni soha, ez hozza ki belőle a negatív, közösséget romboló viselkedési formát.

Fontos tudnunk azt is, hogy figyel a világ. Figyeli a keresztényt, azt, hogy hogyan kezeli a problémákat, hogyan viselkedik egy nehéz helyzetben, egy konfliktust hogyan old meg. Van egy kis vicces történet, amely arról szól, hogy az öreg szerzetes javítja a tetőt. A fiatal nézi a földről. Az öreg szerzetes megkérdezi: „Fiam miért bámulsz ennyire, talán el akarod sajátítani az ácsmesterséget?” „Nem – válaszolta a fiatal, – azt akarom hallani, egy szerzetes mit mond, amikor az ujjára üt.”

Imádkozva és szeretve tegyük meg mindig a tőlünk telhetőt, figyelve mindig a Szentlélek sugallataira.

egy kisebb testvér

Ima

Uram, te ismersz engem.

Ismered gyengeségeim.

Úgy mondják, az Egyház mi vagyunk...

Segíts, Uram, hogy ha látnak engem az emberek,

Ne forduljanak el Tőled.

Nagy a te szereteted s kegyelmed, Uram:

Bárcsak ne takarnám el mások elől.

cs.

Hogyan készül a prédikáció?

Nézem a nekem szegezett kérdést, és spontán válaszként az jut eszembe, hogy többféleképpen. Annyi minden befolyásolja azt, hogy miként is készül a prédikáció. Egyrészt míg odajutottunk, hogy prédikációt készítsünk próbából a teológián, sok prédikációt meghallgattunk már. Így indulásból van egy elképzelés, hogy ilyen prédikációkat szeretnék mondani, vagy épp nem szeretnék. A készüléskor befolyásol, hogy mikor és kinek fogok prédikálni. Másként készülök egy szokásos vasárnapi misére, másként, hogyha gyerekeknek kell prédikálnom, netán fiataloknak, vagy ha épp papok a célközönség. Az sem mindegy, hogy van-e időm készülni, leírni, vagy sürget valami. Az is befolyásolja a prédikáció

elkészülését, hogy már prédikáltam-e arról az evangéliumról vagy témáról, netán már van egy kész prédikációm is.

Vegyük a leggyakoribb esetet, a vasárnapi prédikációt, amelyet jelenleg a székelyudvarhelyi ferences templomban összegyűlő híveknek kell elkészítenem.

Igyekszem hét elején elolvasni a szentírási szakaszokat úgy, hogy azt először magamnak olvasom. Még nem gondolok a célközönségre, arra sem, hogy mit fogok mondani. Inkább azt keresem, mit üzen nekem. Egyik nap elolvasom az evangéliumot. Más reggel az ószövetségi olvasmányt, majd a szentleckét. Egy ideje szerda vagy csütörtök délelőtt bemutatót is készítek az evangéliumhoz. Ehhez leggyakrabban alapanyagul egy olasz honlapot használok. Amíg ezzel dolgozom, a szöveg, a képek, a zene alakítja bennem a mondanivalót. A bemutatót hétvégén felteszem a blogomra, és vasárnap a misék előtt levetítjük a templomban. Azt is bevallom, hogy meg szoktam nézni, hogy van-e már arra a vasárnapra kész prédikációm. Egy-két más prédikációt is elolvasok, ami a szám íze szerint való. Ezután nekiülök, és megírom az aktuális prédikációt. Amikor elkészültem, felteszem a honlapomra, és ezalatt többször újraolvasom, rendezgetem a szöveget. Amikor ezzel megvagyok, kinyomtatom, és hogyha idejében elkészült, még egy-két nap ott hever az asztalomon. Néha belenézek, hozzátesszek, kivesszek. Szombat délelőtt egy időt arra szánok, hogy aláhúzom a fontosabb részeket, ismételvegtem magamban vagy hangosan a szentírási részeket, a mondanivalót. Az utolsó simítás a mise előtti óra, fél óra, ami nagyon meghatározó. Az mindenképp segít, hogyha ilyenkor körülöttem csend van, vagy épp be tudok ülni a kápolnába, hogy még egy kicsit elmerengjek. Ezután indulok el az elkészült prédikációval misézni, és akkor örvendek a legjobban, ha a mondanivaló megvilágítására prédikáció közben olyan dolgok, példák jutnak eszembe, amire addig nem is gondoltam. Arra tippelek, hogy talán ilyenkor a Szentlélek is ott lehet, valahol, elrejtve. Azonban ez akkor szokott jó lenni, hogyha korábban készültem a prédikációra, mert a készülést általában semmi nem pótolja.

fr. Mihály ofm

Lelkiségi mozgalmak és az Egyház

Egyetemi szemináriumra készülve, eltűnődtem: miért van szükség lelkiségi mozgalmakra? Nem elég az, hogy keresztények, katolikusok vagyunk, és megpróbálunk ennek megfelelően élni? Sőt, az is megtörténhet, hogy a különféle lelkiségek felszabdaldják a közösséget: miért kell több csoportra oszlojunk, megkülönböztetjő jegyeket hordjunk?

Egymagamban voltam, ezért kénytelen voltam megválaszolni a saját kérdéseimet, és a következőkre jutottam: nekünk, embereknek nem elég az a tanítás, amelyet Jézustól kaptunk. Kicsik és esetlenek vagyunk, sokszor arra hivatkozunk, hogy hát az rég volt, a mai világban nehéz megvalósítani, amit kér,

és egyébként is: Ő Isten Fiaként járta a világot, de mi egyszerű emberek vagyunk. Hogyan is tudnánk megtenni, amire tanít? A különféle lelkiségek azonban egyszerű földi emberektől indultak, akik legtöbbször az életszentség példaképeivé váltak. Konkrétabb utakat mutattak nekünk, kihangsúlyozva egyik-másik krisztusi tanítást, hogy így nehézkes felfogásunk számára elérhetővé váljék annak gyakorlatba ültetése.

A lelkiségeknek még van egy erős pozitív hatása: a közösség. Gyengeségünkől kifolyólag szükségünk van társakra, akik hasonló utakat járnak, hasonló a gondolkodásuk, az értékrendjük, a meggyőződésük. Biztonságot, megtartó erőt és bátorítást jelentenek az ilyen lelki közösségek. A sok csoport pedig ahelyett, hogy megosztaná Krisztus Testét, annak elevenségét és sokszínűségét mutatja meg, hiszen elég fura lenne egy csupa kezektől vagy csak fülektől álló test.

A lelkiségi mozgalmak gyökereit a harmadrendekben találjuk: a bencés, domonkos, ferences, kamillianus szerzetesrendek mellett már az adott korban létrejött az adott lelkiséggel szimpatizáló világiak számára egy-egy rend, amely a századok folyamán több-kevesebb eredményességgel tevékenykedett.

A II. Vatikáni Zsinat, mint sok más téren, a világiak szerepét tekintve is új távlatokat nyitott meg: az egyházat „Isten népé”-nek nevezi, melynek egyenjogú tagjai klerikusok és laikusok. Ez a tagság nem csak jogokkal, hanem köteleességekkel is jár: ezért hangsúlyozza a zsinat az „általános papság” fogalmát, amely szerint minden megkeresztelt ember Krisztus papságában részesül, ezért kötelessége Isten országának, az örömhírnek a hirdetése és megélése. Éppen így a krisztushívó tudatában kell legyen a személyes életszentségre hivatottságnak is: bármilyen életállapotban éljen valaki, bármi legyen a foglalkozása, elsődleges hivatása az istengyermekség és az ebből fakadó életszentség.

A *Lumen Gentium* és *Apostolicam Actuositatem* kezdetű dokumentumok szerint maga az Úr az, aki országa meghirdetésére és apostolkodásra küldi a megkereszteltet (LG 36, AA 3), ezért sürgeti a zsinat a lelkiségi mozgalmak alakulását és tevékenykedését. Kiemeli, hogy a „társadalmi környezetben való apostolkodás, vagyis az a törekvés, hogy keresztény szellemmel hassák át közösségük gondolkodását és erkölceit, törvényeit és szervezeteit, annyira a világiak feladata, hogy helyettük más sohasem tud ennek eleget tenni” (AA 13).

Az utóbbi időben úgy tűnik, igény van a hívek részéről is a lelkiségi mozgalmak működésére, ezt bizonyítja az a nagyszámú csoport, amely Erdély-szinten működik. Csak néhányat említek: Fokoláré Mozgalom, Taizé-i Közösség, Cursillo, Ferences Világi Rend, Hit és Fény Közösség, Katolikus Karizmatikus Megújulás, rózsafüzér-társulatok, szentségimádási csoportok, Szent József-csoportok, Kolping Szövetség, Római Katolikus Nőszövetség, Házas Hétfége, Katolikus Magyar Bibliatársulat, Mustármag-Kairos Közösség. Van tehát lehetősége mindenkinek a személyiségének megfelelő lelkeség keresésére.

Öntudatos keresztényként beláthatjuk, hogy egy lelkeségben való elköteleződéssel, illetve aktív tagsággal járulhatunk hozzá Krisztus földi közösségének, az Anyaszentegyháznak épüléséhez. Ha pedig néha hiányosságait és tévedéseit látjuk, eszünkbe juthat, hogy mi is felelősek vagyunk iránta, és Szent Ferenchez hasonlóan ne elítéljük, hanem mindvégig az Egyház iránti hűséggel tegyük, amit tennünk kell.

Both Vanda Erzsébet

A szerzetesek szerepe Egyházunkban

Szerzetessé (szó szerint: jezsuitává) lenni? Elment az eszed! – hasonló gondolatot olvastam egyszer egy, az emberi hivatásról szóló könyvben (Josef Maureder: *Arra tartunk, amerre tekintünk. Hivatást élni ma*). Valóban, a szerzetesre sokan úgy tekintenek, mint akinek nincs elég ítélőképessége, nem képes megfelelő sorrendet teremteni az értékek között...

Mégis, a szerzetesek, talán éppen a „normális”-tól való különbözésük által, nyugtalanítják az ember szívét: hát valóban létezik egy olyan Valaki, Akiért emberek képesek lemondani családról, vagyonról, világi életről? Megéri ez nekik? Miért nem elégednek meg a keresztény életmód hétköznapi formájával, hiszen úgy is tudnák Istent szolgálni? Azt hiszem, ez egy olyan rejtély, amelyre választ a személyes Isten–ember kapcsolatban találhatunk, hiszen sokszor még az érintettek maguk sem tudnak észérveket felhozni döntésük mellett. „*Jézus ránézett, és megszerette*” (Mk 10,21) – mindössze ennyi áll az evangéliumban is a meghívás alapjául.

A megszentelt életet választók nem csupán Isten iránti szeretetükről, hanem az Anyaszentegyház iránti hűségükről is tanúságot tesznek: elfogadva korlátait, szabályait és kereteit, igyekeznek szebbé, emberibbé formálni azt, és a világiak számára is hozzáférhetővé tenni. Egymás munkálkodását kiegészítve, aktív és kontemplatív beállítottságuk által veszik ki részüket Isten országának építéséből.

Az evangéliumi tanácsok szerinti elköteleződés, az imaórák végzése, a közösségi életforma, a cselekvő vagy szemlélődő szeretet megélése segíti a szerzetest azon az úton, amelyen elindult egy őt megszólító hang, egy vonzó tekintet, egy ellenállhatatlan hívás hatására. Meg vagyok győződve, hogy nem csupán egykor a San Damianó-i, hanem sok fészület Krisztusa ma is szól, a „Kövess engem!” napjainkban is elhangzik a világon. Forduljunk tisztelettel azok felé, akik meghallják és elfogadják ezt a hívást.

Both Vanda Erzsébet

Gondolatok kavicsokról, egyházzól, szolgátról, hivatásról

„A rendkívüli az átlagemberek életútján rejtetik.” (P. Coelho)

Mielőtt bármit is mondanék vagy leírnék, szeretnék mindenkit emlékeztetni Federico Fellini *La strada* című filmjének közismert részletére:

A „Bolond”: Nem vagyok túl művelt, csak olvastam néhány könyvet. Minden egyes dolog, amely létezik, annak valami célja van. Például ez a kő itt...

Gelsomina: Melyik?

A „Bolond”: Ez. Ez is okkal van itt.

Gelsomina: Miért?

A „Bolond”: Azért, hogy... honnan tudjam? Ha tudnám, én lennék a mindenható Isten, aki tud mindent. Aki tudja, ha megszülepsz, vagy ha meghalsz. Nem tudom, hogy mire jó a kavics, de biztos, hogy megvan a maga célja. Vagy minden értelmetlen akkor. A csillagok is. Ez az, amiben én hiszek.

Ezek a gondolatok kavarogtak bennem, amikor nagy szívdobogva végre meg mertem kérdezni Pác Györgyöt, szeretne-e néhány kérdésemre válaszolni. Gyerekkorom óta úgy ismerem, mint a „főtitkárat”, aki mindig ott van a templomban, amikor szükség van rá. Ministrál, lámpákat, gyertyákat gyűjt, perselyezik, segít, vagy csak (csak?) imádkozik. Nem tesz eget rengető „nagy” dolgokat, mégis olyan ember, akinek ott van az a bizonyos derű az arcán, akinek csillognak a szemei. Olyan ember, aki a helyén van. Reménykedtem, hogy most végre megtudok valami arról, hogyan is kezdődött. Hogy került ő ide? Hogy találta meg a helyét? Tényleg boldog?

– 1953. február 28-án születtem Zilahon – meséli. – Ha egy nappal később születek, nem lenne születésnapom, csak minden szökőévben – mosolyog. – Édesanyám háztartásbeli volt. Édesapám a kenyérgyárban dolgozott, Nagyfaluból került Zilahra, még iskolás korában. Négyen voltunk testvérek, de egyikünk pár hónaposan meghalt. Most hárman vagyunk, de nővérem nagybeteg, öcsémet ritkán látjuk. Vallásos családban nőttünk fel. Csak nyolc osztályt végeztem, és két évig jártam zongoraiskolába. Korán elkezdtem dolgozni, ’62-ben az akkori „vöröcsillagnál”, majd a téglagyárnál, építkezéseknél, a bútorgyárnál. ’73-tól ’74-ig voltam katona. Miután leszereltem, a kenyérgyárban dolgoztam ’90-ig, amikor betegnyugdíjaztak.

– Mikor kezdett el segíteni a plébánián? A templom körül?

– Már gyerekkoromban templomba járó voltam. ’66-ban elsőáldoztam, ismertem az összes papot, de 16 éves koromban kezdtem el többet segíteni, amikor B. Ernő volt a plébános. De később, Sz. Sándor, K. Balázs, F. József, Sch. László idejében is tevékenykedtem. Sokszor megengedték, hogy ministráljak, az oltárnál szolgáljak, búcsúkon pedig együtt ebédeljek a papokkal. Mentem házat szentelni, temetésre, esküvőkre, harangoztam, olvastam, ha kellett. Hoztam Szatmárról ostyákat, gyertyát. Én lettem Balázs atya „titkára”, majd a vikárius úr

'88-ban kinevezett „főtítkárnak”. Igyekszem most is tartani a kapcsolatot velük. Édesanyám halála után (hét évig volt nagybeteg, P. Gy. ápolta) egy hetet töltöttem Váradon B. vincés nővérnél (az én örangyalom, mondja ragyogó arccal). És akkor sokmindenkit meg is látogattam. Jó emberek. Olyan jól éreztem magam, megvigasztalódtam, persze álmodom anyámat a mai napig is. De nem panaszkodom, nem siránkozom.

– Tudod, mi a különbség egy pap és egy sofőr között? – kérdi nevetve. – Amikor a sofőr vezet, az utasok imádkoznak. Amikor a pap imádkozik, a hívek alusznak. (nevetünk)

– Szerettem mindig az életet. A zenét, táncolni...

– Ha egy jó tündér teljesítené egy kívánságát, mit kérne?

– Hmm, nehéz kérdés... nem lehetne aranyhal? Szeretem a meséket... a mai napig elolvasom őket az újságból. Talán, hogy varázsolja jobbá, szebbé a családom... legyen köztünk béke, szeretet... egészség.

– Ki a kedvenc szentje?

– Hát nagyon sok van... Szent András, mert ő lett bérnálásakor a védőszentem, meg például szent József, mert ő volt Jézus nevelőatyja, Szent Antal, mert a szomorúak, szegények segítője... Nem mondom, hogy szegény vagyok, mert mindenem megvan. Amit nagyon szeretek: este lefekvés előtt és reggel imádkozni, mikor felkelek.

– Hogyan telik egy napja?

– Reggel felkelek, megreggelizek, beveszem a gyógyszereimet, rendbeszedem a házat, rágondolok egy kis imádságra is, aztán esetleg tévét nézek, ha van valami jó. Ha nincs, olvasok. Délután lepihenek egyet, jólesik a pihenés délután. Aztán megnézem a postaládám. Szeretem a postaládát nyitogatni, csukogatni. Belegondoltam valamelyik nap: nem tudom, ki van még, aki annyi levelet szétküldött ezen a földgömbön, mint én. Most nemrég kaptam meg Sz. Ilonka néni címét, a volt tanító nénim, neki is szoktam írni. Meg tartom a kapcsolatot volt osztályfőnökömmel is.

– Mit tanácsol a fiataloknak, azoknak, akik útjukat keresik?

– Gondolják meg, hogy van Jóisten, Szűzanya... Vegyék figyelembe, amíg az élet tart, hogy őket megkeresztelték... Ne járjanak olyan helyeken, ahol dorbézolnak... Ha van valaki, akihez tartanak, rendszeren kössenek házasságot... Olvassanak néha Bibliát, imádkozzanak... Köszönjék meg, hogy van kihez szóljanak.

– Mit szeret a legjobban? Mi jelenti a legnagyobb örömet számára?

– A testvérem gyermekei, rokonok, mind, akiket ismerek a városból, hozzájuk menni, vagy ha hozzám jönnek

– Hogyan képzeled el a jövőjét? Mit tervez?

– Munkával, imádsággal megvolt a lelki békém. De most nincs sok örömöm, nehéz a lelkem, ha erre kell gondoljak. Testvérem nagybeteg, meg ott a testi

fájdalom, bal felől bokáig fáj a lábam, megromlott az egészségem. Talán valamilyen otthonba megyek. Felajánlották, hogy gondozzak sírokat, és előre fizetnek, két évig foglalkoztam vele, de ha ilyen rossz az egészségem, nem merem vállalni. Legjobban azt szeretném, ha valamilyen templomban, kolostorban szolgálhatnék, segíthetnék egy pap mellett, hogy ilyen helyen legyenek, apácáknak segédkezzenek. Helyregyógyulnék hamarabb.

– Imádkozni fogok érted – mondja, – hogy jól sikerüljenek a dolgok, aztán ha tudsz valami olyan helyet, szóljál hűsvétig... Szívesen ministrálnék, sepregetnék... – búcsúzkodik, megigazítja a kapucnim. – Nehogy megfázz – mondja, és lassan távolodik a posta felé egy hatalmas borítékkal. Elmondta, születésnapjára üdvözlés van benne L. nővérenek, aki plébániánkról Magyarországra költözött.

A „főtítkáru” titkát talán nem sikerült teljesen megfejtenem, de annyit megértettem: mind kisebb-nagyobb, mindenféle színű kavicsok vagyunk. A legtöbben szürkék. Valaki ott fent tudja, hogy miért van minden kavics. Mikor hivatásainkat keressük, meg kéne értsük, hogy ennyi elég is számunkra: kavicsnak lenni, egy pohár vizet nyújtani, rámosolyogni valakire, csak (csak?) lenni. *Eozin*

Nihil obstat, avagy az egyház és a könyvek

Az írott és olvasott anyag ellenőrzésének igénye a könyvnyomtatás elterjedésével vált fontossá. Az Egyházban a könyvcenzúra a hívőknek szánt olvasmányok feletti őrködést jelenti, célja a keresztények hitének védelme. Eredetileg azért alakult ki, hogy megakadályozza a tévtanok terjedését.

A tiltott könyvek első jegyzékét, az *Index librorum prohibitorum*ot 1559-ben adta ki IV. Pál pápa. Ez a jegyzék a hit és az erkölcs szempontjából veszedelmes könyveket három részre osztja: ábécérendben közli a szerzőket, akiknek minden műve tiltott, azokat, akiknek néhány műve tiltott, valamint a névtelenül kiadott művek címét. 1571-ben V. Piusz létrehozta az Index Kongregációt a könyvek elbírálására. Ennek feladatkörét 1917-ben a Szent Officium vette át, majd 1965-ben a Hittani Kongregáció. Az *Index librorum prohibitorum* a Hittani Kongregáció 1966. június 14-i közleményével érvényét veszítette, ezzel azonban nem szűnt meg az Egyház könyvek és tömegtájékoztató eszközök iránti felelőssége.

A hatályos egyházjogban könyvnek számít minden olyan írás, amelyet nyilvános terjesztésre szánnak, függetlenül attól, hogy milyen terjedelmű, és milyen eljárással sokszorosítják. A jóváhagyás (*approbatio*) és az engedély (*licentia*) megkülönböztetése nem teljesen egyértelmű. A szerzők általában egyetértenek abban, hogy a jóváhagyás több az engedéllynél. A jóváhagyás megadása arra utal, hogy a kiadvány nem csupán nem ellenkezik a hittal vagy a jó erkölccsel, hanem alkalmas arra is, hogy az Egyház hivatalosan magáévá tehesse. A könyv megjelenése előtt szükséges a cenzor hozzájárulása, az ún. *nihil obstat*,

azaz 'semmi akadály', tehát a mű összhangban van az Egyház hivatalos tanításával. Ezt követően adja meg az ordinárius a nyomtatási engedélyt, az *imprimaturt*, ez önmagában viszont nem tesz hivatalos egyházi megnyilatkozássá egy művet. Ha az ordinárius megtagadja jóváhagyását, ennek okát közölnie kell a szerzővel.

Ma is szükség van arra, hogy az Egyház utat mutasson nekünk a könyvekkel kapcsolatban: mi az, ami hitünket erősítheti, és mi az, ami félrevezető. Nemrég nagy vitát váltott ki Dan Brown 2003-ban megjelent *A Da Vinci-kód* című könyve. A keresztény egyházak hevesen elítélték a művet, a Vatikán hivatalosan is nyilatkozott ellene, mert eltorzítja a katolikus vallás kétezer éves történetét, hitelteleníti Jézus Krisztus személyét, az Opus Deit pedig gyilkosságra kész bűnszövegként mutatja be. Raniero Cantalamessa atya, a Pápai Ház szónoka élesen kritizálta a művet, emlékeztetve rá, hogy Krisztust újra eladják, de nem 30 ezüstpénzért a főpapoknak, hanem milliárdokért a kiadóknak és a könyvkereskedőknek. Azóta már számtalan könyv és film született a könyvben található tévedések feltárására, a félrevezető információk tisztázására.

Ilyen esetekben talán az olvasók vallási tudatlansága jelenti a legnagyobb veszélyt, hisz rögtön elhiszük, amit olvasunk. A világ hamar felkapta ezt a könyvet, mert szenzáció, mert megpróbálja lerombolni azt a keveset, ami még szent, mert ürügyet láttak benne, hogy ujjal mutogathassanak a keresztényekre, hiszen kívülről szépnek és erkölcsösnek tűnt az életük, de belül ők is pont olyan romlottaknak bizonyultak a regényben, mint azok, akik nem hisznek. Igen, sokan talán még sose nyitottuk ki a Bibliát, de ezt a regényt pár nap alatt elolvastuk, és teljes egészében hittünk neki. Ilyenkor van szükség az egyházi előljárók útmutatására.

Ezeknek a vitáknak kétségtelenül jó oldaluk is van, hisz rengetegen kezdtek keresgélni és utánaolvasni, hogy mennyire hihetőek a könyvben közölt adatok. Ez a helyes magatartás, hogy kritikus szemmel olvassunk mindent, ami gyanús, ha pedig nem tudunk eligazodni, kérdezzünk meg egyházi személyeket, akik segíthetnek tájékozódni. Ha kételkedünk, az önmagában nem baj, de ne álljunk meg itt! Ne legyünk lusták választ keresni a kérdéseinkre! Könyvekben, interneten vagy másokat megkérdezve kutassuk az igazságot! Ezáltal a kétely nem akadály lesz, hanem előrevisz, és megerősíti bennünk a hitet a Jóistenben és az Ő szeretetében.

G. K.

Ökumenizmus...

Szombat délután 5 óra... Pár lelkes fiatal a református templom előtt keresi a bejáratot az imaterembe. Egy bácsi útbaigazítja őket... Belépnek a terembe... Többen vannak, mint amire a házigazdák számítottak. És sorra érkeznek a többiek is, a későkásák. A teremben sok idős néni, pár fiatal, és ahogy jönnek be a

terembe, mindenki az ajtó melletti asztalról veszi el az imakönyvet. Valami megszokottra számítanak. De Tibor testvér már kezdi is: a ma esti közös ima, ami az ökumenikus hét rendezvénysorozatának része, gitárkíséretes énekekkel, az emberek között szétszórt zsolttárrészek felolvasásával, evangéliumrészlet-felolvasással, rövid beszéddel, közös imával fog telni.

Énekelnek, imádkoznak. A nénik nem ismerik az énekeket, de próbálnak bekapcsolódni. A fiatalok ismerik, éneklük is.

Hamar eltelik az 50 perc. Nagyon hamar... Tibor testvér fut is el, várja a barokk templom, várják a szentségek. Várják a szentségekre vágyó emberek.

A többiek elfogadják a házigazdák meghívását: kis agapé, ismerkedés, beszélgetés. Megosztják egymással a különböző felekezetű közösségek tapasztalatait.

Hamar repül az idő. Ott kezdődik a bibliaóra, itt a zsolozsma, mindenhol vizsgák...

Eltelt. Jó volt. De vajon milyen hűrokat pengetett meg az az este? Jut-e még eszébe valakinek? A hétköznapi életben hogyan viszonyulunk egymás hitéhez? A kereszténységhez? És ha ezeket már fel merjük vállalni, mennyire tudunk nyitni a másik felé? Vagy mennyire zárkózunk el tőle azért, mert ő esetleg nem vet keresztet?

Julcsi

Melyben az egyház a természetbe megy

Hol volt, hol nem, nem is olyan messze, az Óperenciás-tengeren innen, de még az Üveghegytől is közelebb, volt egyszer néhány lelkes emberből álló csoport, akik úgy gondolták, hogy a Jóisten jelenléte olykor a teremtett világ közvetlen közelében jobban megtapasztalható, mint a város forgatagában. Éppen ezért évről évre veszik a sátorfájukat (meg a ponyvát és a sátorszegeket is), és valahol a nagy Természetben tanyát vernek, vagy bandukolnak, vagy esetleg mindkettőt. Noha sokan bolondnak nézik őket azért, mert lemondanak a fürdőszoba, a villanyáram és a berendezett konyha által nyújtott kényelemről, és inkább egy táborúz köré tömörülve fagyoskodnak, vagy ködbe borult hegygerinceken bóklásznak, ők mégis nagyon jól tudják, miért teszik ezt. Mert a Gondviselés akkor tapasztalható meg igazán, ha merünk kitörni a jól megszokott kényelmünkéből, és teret adunk a Jóistennek is az események alakításában. És hol lehetne jobban megtapasztalni azt, hogy egy sereg őrangyal vigyáz ránk, mint egy alapos eltévedés után, amikor este mégis célba érünk, vagy mint amikor mégsem kell mustáros izolírt enni az utolsó napon, mert a hátizsák aljából még előkerül egy elfeledett konzerv vagy egy kis összetört keksz. És mennyivel közelebb érezzük magunkhoz a Jóistent egy olyan szentmisén, amikor az Úrfelmutatás háttere a naplemente a hegyek mögött, vagy egy olyan keresztúton, amikor hegynek fel kapaszkodva és völgynek lefelé botorkálva elmélkedünk az egyes

állomásokról. A természetben, egymásra utaltságunk megtapasztalásában (az „egy csorda vagyunk” élményében ☺) hitelessé válik az imáról való elmélkedés, fülünkbe mászik a frissen tanult ének, jobban odafigyelünk egymásra és elfogadjuk egymást, megtanulunk önzetlenül segíteni és apróságokban megtapasztalni, hogy Isten Országáa a kis tettek által, a mi cselekedeteinkben is épül.

Pityu és Sika

Párbeszéd

Nagyjából két hete „érzem”, hogy édesanyámat föl kellene hívjam. Nem szoktam sűrűn hívogatni, a távolság miatt hamar kifogyunk a beszéd témákból. Neki az a fontos, hogy tudja, minden rendben van velem, körülöttem, és én sem igen kérdezek tőle egyebet.

Pedig láthatatlan csatornákon erősen össze vagyunk kötve.

Történt, hogy tavaly nyáron nagyon de nagyon megijedtem a rám váró feladatoktól. Rettenetesen féltem. Néhány nap elteltével fölhív édesanyám.

– Fiam – kezdte, – minden rendben van veled, jól vagy?

– Minden a legnagyobb rendben – válaszoltam (na jó, alapesetben ezt hazugságnak is lehetne nevezni, de hát van baja szegénynek nélkülem is, mit keseregjen még az enyémen). Erre ezt hallom:

– Jó, akkor megnyugodtam. Mert álmodtam veled. Mégpedig azt, hogy kicsi vagy, nagyon félsz valamitől, és hozzám, édesanyádhoz akarsz jönni.

Tyú a mindenit, gondoltam magamban. Ez véletlen nem lehet. Még szerencse, hogy telefonon keresztül sikerült elhítenem vele, életemben ilyen jó dolgom sose volt...

Szóval némi nyugtalanság fogott el, így két hét után fölhívom, kérdezzem meg, hogy mi van veled.

Beszélgetésünk elején ezt mondja:

– A testvéreiddel beszélte?

– Nem – válaszolom.

– Akkor mondom én, ha már felhívtál. A héten voltam a nővéreddel egy onkológusnál, aki azt mondta, hogy a múltkor, amikor operáltak, akkor nem gombás fertőzésem volt, hanem rákos daganat, ami kiújult, s most még azon kívül is talált egyet a doktor. Jövő héten megyek további kivizsgálásra.

Ezután tovább beszélgetünk, a betegségéről, s egyebekről...

István

Francesco testvér nyomán

(híres ferences harmadrendiek)

Merici Szent Angéla (1474–1540)

Az egyszerű emberek gyermekeként született Angéla nagyon korán kapcsolatba került Istennel és a ferenceséggel. Még csak tízéves volt, amikor elveszítette szüleit, s nővérével együtt nagybátyja vette magához. A két kislány elválaszthatatlanul ragaszkodott egymáshoz. Szívesen játszottak „kolostort”, és két „karban” imádkozták ilyenkor a zsoltárokat. Nagyon súlyos csapás volt tehát Angéla számára, amikor pár év múlva nővére is meghalt. Ekkoriban lett elsőáldozó, majd ettől kezdve napi áldozóvá vált. Alig tizenhárom évesen belépett Szent Ferenc harmadrendjébe, és azon volt, hogy az evangéliumi tanácsokat minél tökéletesebben valóra váltsa. Már gyerekként remete szeretett volna lenni, el is vonult egy közeli barlangba, de nagybátyja szerencsésen megtalálta és hazavitte.

Angéla hivatása akkor kezdett érlelődni benne, amikor huszonkét éves korában nagybátyja is meghalt, s ő visszatért szülővárosába, Deszenanóba. Itt felfigyelt arra, hogy a legtöbb gyermek iskolai és hitbéli képzés nélkül nő fel. Ekkoriban nem volt még iskolakötelezettség, s a sokszor szintén tanulatlan és szegény szülők nem is tudták volna fizetni a tandíjat. Ezt látva Angéla barátnőivel hozzálátott, hogy a szomszédok apró lánykáját összegyűjtse, és hittanra tanítsa. Lelkesedése magával ragadta leánytársait, akik közül sokan kijelentették, hogy készek neki segíteni. Már akkor kitűnt, hogy Angélának határozott tehetsége van mások vezetésére és irányítására, amit kiegészített kellemes megjelenése és megnyerő lénye is. Hivatása megtalálásában a döntő szerep egy látomása, amiben huszonnégy éves korában részesült: szülőföldjének tavánál egy helyet látott, amelyről egy létra emelkedett egészen az égig, ezen a létrán pedig angyalok és leányok jártak föl és alá. Angéla ebből arra következtetett, hogy neki olyan művet kell létrehoznia, amely ehhez a létrához hasonlít. Látomása később, ötvenhat éves korában meg is ismétlődött.

Tevékenységből olyan szemmel látható áldás fakadt, hogy Angélat egy nemes házaspár meghívta a közeli Bresciába, hogy ott is hozzon létre valami hasonlót. Itt egyre többen gyűltek köréje, hogy munkájában segítségére legyenek. Eközben Angéla látóköre is egyre tágult. Kezdetben csak a szegény lányok hitoktatása volt a szándéka, de lassan a nők teljes nevelésére és formálására is kiterjedt figyelme, amire az érett reneszánsz idején egyre lazuló erkölcsök korában nagy szükség volt. Sőt, Angéla nemcsak tanított, hanem szegényeket és betegeket látogatott, és felkereste a kézművesek műhelyeit is. Működése nyomán sokan megtértek, és sikerült ősi ellenségeskedéseket is megszüntetnie.

Emellett Szent Angéla nagyon szeretett zárandoklatokra járni. Időről időre felkereste hazájának egy-egy szentélyét, hogy ezáltal lelkileg feltöltődjön. Sőt, nagyobb utakra is indult: 1524-ben a Szentföldet úgy járta meg, hogy útközben

megvakult, s csak hazafelé nyerte vissza szeme világát (ő ezt jelnek tekintette), a következő évben pedig, amelyik szentév volt, Rómába zárandokolt, hogy elnyerje a jubileumi búcsút. VII. Kelemen pápa magánkihallgatáson is fogadta, sőt olyan nagy hatással volt rá Angéla egyénisége, hogy Rómában akarta tartani, ő azonban érezte, hogy Bresciában még nagy feladat vár rá, s erről a pápát is meg tudta győzni.

Egy hazaérkezése után kitörő háború miatt csak négy év múlva tudta munkáját folytatni. Ekkor közösségbe fogta össze segítőtársait, akik közül tizenketten Angélával együtt laktak, a többiek pedig családjuknál maradtak. Angéla elképzelése az ősegyházban még meglevő diakonissza mozgalomhoz hasonlított, elgondolását a ferences harmadrendi szellem járta át. Eszerint a lányok Isten és az Egyház szolgálatának szentelik magukat, de a világban maradnak, és rendi ruházat nélkül, koruk viseletében járva végzik munkájukat az iskolákban és a plébániákon. Elsősorban az egyszerű, szegény nép leányait nevelik, akikkel senki sem törődött akkoriban.

1535-ben huszonnyolc leány Istennek szentelte magát, és csatlakozott Angéla művéhez, ő pedig szabályzatot is írt nekik, amit a veronai püspök, majd a pápa is jóváhagyott. Társaságát Szent Orsolya oltalma alá helyezte – később ezért nevezték őket orsolyitáknak. Elgondolása túlságosan modernnek számított abban a korban, halála után nem sokkal klauzúra alá is helyezték követőit, kénytelenek voltak szerzetesruhát ölteni (ekkor lettek jóváhagyott szerzetesrenddé). Angéla hatása azonban akkora volt, hogy tevékenységük továbbra is megmaradt, számukra a klauzúra csak a közös ima szempontjából lett kötelező. Később tanítórenddé fejlődtek. A rend ma is virágzik, kb. ötezer nővér tartozik hozzá.

Közösségükhöz már akkor száznál többen tartoztak, mikor Angéla hatvanöt éves korában meghalt. Holttestét a harmadrend ruhájába öltöztették. Szentség hírében halt meg, sírja hamarosan zárandokhely lett, mégis csak 250 évvel a halála után avatták szentté (ünnepe halála napján, január 27-én van). Ennek oka épp az volt, hogy elgondolásai túl modernnek, akkoriban szokatlanok voltak. Abban a korban, amikor a rendi szabályzatok megmerevedtek, és megváltoztathatatlanoknak látszottak, Angéla arra biztatta segítőtársait, hogy „alkalmazkodjanak mindig az adott korhoz, még akkor is, ha ehhez a szabályok megváltoztatása szükséges”. Azokban az időkben, amikor a nevelés szinte embertelenül szigorú volt, Angéla ezt írta követőinek (s ez minden mai nevelőnek is megszívlelendő): *„Könyörögve kérek titeket, arra törekedjete, hogy lányaitokat szeretettel kapcsoljátok magatokhoz, szelíd és jóságos kézzel vezessétek őket, ne parancsolgató vagy szigorúsággal. Ez más szóval azt jelenti, hogy föl szabadítjuk a lelkeket, ha a gyengékbe és bátoratlanokba bátorságot öntünk, szeretettel intjük őket, mindenkinek példánkkal prédikálunk, és hirdetjük nekik azt a nagy örömet, amely ott fenn készen vár rájuk.”*

Kántor Emese

Ez az, amit tennem kell

(rovat a hivatás- és útkereséseinkről)

Mindig csodáltam azokat az embereket, akik már gyerekkorukban tudták, hogy mivel szeretnének foglalkozni, és ki is tartottak elhatározásuk mellett. Nekem gyerekként is változó elképzeléseim voltak, amelyeket – most úgy látom – a pillanatnyi élmények, benyomások irányítottak.

Az első FerIZának, amelyen részt vettem, Ferenc ujjongó felkiáltása volt a mottója: „Ez az, amit akarok, ez az, amit keresek, ez az, amit teljes szívemből tenni kívánok!” Abban az időben kezdtem felfedezni Assisi szentjét és a ferences lelkeséget. Ezek a lelki keresgélések egybeestek életem egyéb fontos útkereséseivel: azon a nyáron hoztam meg a döntést, hogy otthagynom biztos állásomat, s nekivágok Kolozsvárnak és a diákéletnek, abban a reményben, hogy ez a váltás majd segíteni fog a „hogyan tovább” kérdésében. Nos, a zárandoklat alatt végig azt a vágyat éreztem, hogy Ferencsel együtt végre már én is elkiálthassam ezt a mondatot. Ehhez azonban nem volt elég az az öt nap.

Az előző évek során, középiskolától kezdve folyamatosan kutattam a helyem, a feladatom: úgy gondoltam, a tanítóképző színvonalas képzést nyújt, ugyanakkor nem zár el semmilyen lehetőséget a továbbiakra nézve. Érettségi után, mivel kenyérkereseti lehetőség volt a kezemben, gyerekfejjel dolgozni kezdtem. A következő időszakot is folytonos tapogatózás jellemezte: tanítóként, a Szent Ferenc Alapítvány nevelőjeként, majd óvónőként dolgoztam. Annak ellenére, hogy egyiket sem tudtam életem végéig elképzelni önmagam számára, nagy lelkesedéssel vettem bele magam, és képességeim szerint megpróbáltam minden tőlem telhetőt beleadni. Úgy érzem, ezekben az években a gyerekek nagyon sok mindenre rávezettek: nyitottságot, érdeklődést, kíváncsiságot, tisztaságot, örvendezést, bizalmat, alázatosságot tanultam tőlük. Ezek a tapasztalatok és élmények hozták nagyon közel hozzám Isten szegénykáját, aki képes volt annyira hitelesen megélni az istengyermekséget.

A kolozsvári három év újabb változásokat hozott: a találkozások és elválások, egyének és közösségek, a különböző helyek, elméleti és gyakorlati területen szerzett tapasztalataim, szellemi és lelki élményeim hozzásegítettek az előttem álló út egyre világosabb körvonalazódásához. A legnehezebbnek az iskolapadot tűnik elviselni ennyi év után; a legnagyobb pedig jelenleg az, hogy időm nagy részét a számomra legfontosabbakkal tölthetem ki: szociális teológiát tanulva, Istennel és emberrel foglalkozom.

Visszatekintve a tapogatózás időszakára, úgy érzem, nagyon hasznos volt. Azt hiszem, emberként ez a legtöbb, amit tehetünk: bárhová is kerülünk, bármi legyen a feladatunk, abból teljes lényünkkel, egész valónkkal vegyük ki részünket, és tegyük meg azt, ami tőlünk telik. Hiszem, hogy ezáltal gazdagodnak a körülöttünk levők, és ha nyitottak vagyunk, mi is nagyon sokat kaphatunk a

minket körülvevő világtól. A leglényegesebb számomra az, hogy bármit is teszek, mindenben az Urat keressem, és Őt szolgáljam. Zárógondolatként egy lelkiatya kijelentését szeretném megosztani, ami nagyon sokat jelentett számomra:

Mi, emberek, sok mindenre feltesszük az életünket: egy másik emberre, a családjunkra, egy eszmére, egy közösségre, a tudományokra, a munkára, az anyagiakra. Ezek között vannak nagyon szép dolgok. A legértékesebb mégis az, ha valaki elsősorban Istenre áldozza az életét. Ehhez még csak azt fűzném hozzá: ha elsőként Istennek élek, akkor megszentelődök én magam az egész életemmel, és általam a mellettem lévő ember, a családom, az eszméim, a közösségem, a tanulmányaim, a munkám és – miért ne? – a vagyonom is.

Nos, én eldöntöttem: Istent fogom szolgálni. És Te, kedves Olvasó? Te döntöttél már?

Both Vanda Erzsébet

Szamártestvér

(rovat a makacs és bohókás emberi testről)

A fehérjék fontos szerepe

A fehérjék a szervezet működtetői, a következőkben erről fogok írni.

A fehérjék aminosavakból felépülő polipeptidláncok. A víz után a második legelterjedtebb molekulatípus, amely elég nagy százalékban megtalálható a szervezetben, és amely nélkül nincs kémiai átalakítás. Fontos szerepet töltenek be szervezetünkben: lehetnek hormonok (inzulin), enzimek, részt vesznek az izmok szerveződésében (a fontos szerepet betöltő aktin és miozin is fehérje).

Négy típusú szerkezetet ismerünk a fehérjéknél: az elsődleges, másodlagos, harmadlagos, illetve negyedleges típust (túl bonyolult lenne leírni). Összetételük szerint lehetnek egyszerű fehérjék és összetettek. Az egyszerűek csak aminosavakat tartalmaznak, az összetettek viszont fémion részt, szénhidrát részt és egyéb kémiai anyagokat (foszfor stb.) is. Mivel a szervezet nem tud minden olyan aminosavat előállítani, ami megtalálható a fehérjék szerkezetében (20 féle), táplálékból kell felvennünk ezeket.

Eszter

Lelki horoszkóp:

„Mi nem hiszünk horoszkópokban, de az alábbiak mindenike vonatkozhat rád, mert az év minden hónapjában lélekedben újjászülehetünk.” (Leó tv.)

Kos (március 21.–április 20.):

„Ne sajnáljuk azt az időt, amit a másokkal való beszélgetésre fordítunk, holott talán hasznosabb és jövedelmezőbb és előmenetelileg jobbnak látszó dolgokra fordíthatnánk. Nem fordíthatjuk jobbra, mint hogy mást meghallgassunk, másnak örömet szerezzünk, mást vigasztaljunk, másoknak a szeretetében tudjunk férközni.” (Sík Sándor)

Bika (április 21.–május 20.):

„Az ember legfőbb tökéletessége, hogy Istenre szorul.” (S. Kierkegaard)

Ikrek (május 21.–június 21.):

„Hiszek a Napban, akkor is, ha nem süt. Hiszek a Szeretetben, akkor is, ha nem érzem. Hiszek Istenben akkor is, ha nem látom.” (felírás a varsói gettó falán)

Rák (június 22.–július 22.):

„Isten minden ösvényen szembejöhhet velünk.” (Boros L.)

Oroszlán (július 23.–augusztus 23.):

„Isten iránt való szeretetünk azonos az engedelmisséggel.” (Simone Weil)

Szűz (augusztus 24.–szeptember 23.):

„Az alázatosság nem jelent erőtlenséget. Az igazi alázatosságban erő feszül, mint a hidakban, amelyek megfeszítik hátukat, és hallatlan terheket hordoznak.” (Pálos F.)

Mérleg (szeptember 24.–október 22.):

„Abban a mértékben tapasztaljuk meg az örömet, amilyen mértékben örömet osztunk.” (Boros L.)

Skorpió (október 23.–november 21.):

„Ha búcsút veszel szenvedélyeidtől, beköszönt hozzád a nyugalom.” (Kempis T.)

Nyilas (november 22.–december 21.):

„Előbb magadat alakítsd azzá, akivé a másikat formálni akarod.” (Merici Szt. Angéla)

Bak (december 22.–január 19.):

„Mi azt kérjük Istentől, amit szeretnénk, és azt kapjuk, amire szükségünk van.” (L. Bloy)

Vízöntő (január 20.–február 18.):

„Aki összeszedetten él a mélységben, az a kis dolgokban is meglátja a nagy összefüggéseket.” (Edith Stein)

Halak (február 19.–március 20.):

„A keresztény ember vagy hőiesen és állhatatosan ellenáll a közöny, restség és bűn sodrának, vagy nem követője Krisztusnak.” (Chiara Lubich)

Léonie

Regény

Az éjszaka hideg volt és csendes. A szomszéd helyiségéből sokáig áthallatszott a nővér halk mozgása, hiszen a falak nagyon vékonyak voltak, a szoba kicsike volt, olyan, mint egy kartondoboz. Nem volt egyéb benne, mint egy fekhely a földön, egy apró szekrényke, egy gyertyatartó, valamint egy rúd, amire a ruhát lehetett akasztani. Ablak sehol. A padlót olajos papír borította. Pontosan ugyanaz, amiben minden koreai élt.

Isabelle nővér magányos volt, fázósan összekuporodott a vékony pokróc alatt. Már éjfél is elmúlhatott, de nem jött álom a szemére, pedig most már Koreában volt, az új otthonában, és nem kellett idegenektől tartania, mint a több hónapig tartó utazás alatt. Az otthon emléke távol volt már, elmosódott, köddé vált arcok árnya maradt csak benne. A nagy lendület, amivel nekiindult az útnak, már rég elmúlt, a vértanúság vágya mintha soha nem létezett volna benne. Nem tudott megbirkózni még az idegen földdel. Önmagát is idegennek érezte, hiszen még sosem volt ennyire törekeny és gyenge.

Marie Blanche nővér bemutatta a házat előző este, ahol a nővérek laktak, és az árvaházat, ahol dolgozni fognak. Isabelle megrémült. Sosem értett a gyerekekhez, de itt még a nyelvüket se ismeri! A nővérek otthona szegényes volt, a főnöknő ragaszkodott, hogy ne különbözzön a koreai nép otthonától. A közösséget hat nővér alkotta és egy jelölt, most már négyen voltak franciák, és három koreai, akikre Marie Blanche igen büszke volt, hiszen maga képezte őket. Mind igen egyszerű emberek.

Isabelle fájdalommal gondolt Paulra, kedvenc útitársára, akivel igen jól megértette magát. Szerette volna, ha ő is itt maradna, ha továbbra is számíthatna rá. Valójában nagyon össze volt zavarodva. Egy ilyen utazás során az ember rádöbben, mennyire kiszolgáltatott mint nő, és mennyire rászorul egy férfi társra. Rose nővérben nem talált magához való társat, hiszen jóval idősebb volt nála, szerény, jámbor nő, aki otthon is a konyhán dolgozott. Ő maga fiatal volt még és szép, huszonötödik évét Kínában töltötte be. Tizenhét éves korában lépett be a Ferences Mária Misszionárius Nővérek Társaságába, egy frissen született missziós rendbe. Sokat tanult, küzdött, edzett, hogy ide jöhessen. Meg akarta váltani a világot. De a boldogság helyett csak gyöttrő magányosságot érzett.

Az éjszaka jótékony angyala, az álom lassan birtokba vette vergődő lelkét.

Azt álmodta, otthon van, és férjhez menni készül. Amikor azonban meglátta a vőlegényét, egy koreai arc nézett szembe vele.

Akkor rezzent fel, mikor egy ismeretlen, csengő hang kintről szólította. Nem volt egészen biztos benne, hogy valóság-e. Ólmos fáradtságot érzett testében. Igen korán lehetett, kint még alig pirkadt, amikor végre ki tudta nyitni az ajtót. Csípős őszi levegő csapott az arcába. Myriam várta, a jelölt, aki előző este is igen meglepte Isabelle-t. A főnöknő ugyanis közölte vele, hogy ez a Myriam fogja őt tanítani.

– Jól aludtál? Elviszlek megnézni a várost. – szólalt meg a jelölt, franciául, de az akcentusa ellenére is érthetően.

– Jó – nyögte ki Isabelle, – de miért ilyen korán...?

– Igyekeznünk kell, amíg néptelen a város, tudod, nálunk a nők nem szoktak az utcán sétálni fényes nappal. A mostani helyzet miatt amúgy sem túl biztonságos az utcán. Megvárlak, míg felöltözöl.

– Gyere be.

Myriam nem kérette magát. Belépett, és leült a földre. Isabelle már ismerte a ruhát, amit viselt. Hosszú fekete haja be volt fonva, és szalag volt a végében. Arcát különlegesen szépnek, kifejezőnek találta. Korát nem tudta megállapítani, itt minden nő olyan fiatalnak tűnt. Egy kevés ideig csak nézték egymást. Ismerkedtek hangtalanul.

Negyed óra múlva két köpenybe burkolózott alak sietett ki a vaskapun az utcára.

Az utca álmosan és üresen meredt a két nőre. Bár a misszió nem a külvárosban volt, mégis itt is a legtöbb az apró szalmatetős házikó volt, aminek agyagból és sárból volt a fala. A sötétben alaktalanak tűntek, félelmetesnek. Az utcák hosszan kígyóztak előre, néhol feltűnt egy nagyobb, fából, esetleg kőből épült ház. Egy miniszter háza, vagy valamelyik követségé. Nem ők voltak az egyedüli idegenek a városban. Abban az időben igen zavaros volt a politikai helyzet. Oroszok és japánok foga vásott Koreára, amely nemrég még Kína befolyása alatt állt. Alig két éve, hogy Japán elfoglalta a fővárost. Alig egy hónapja, hogy japán katonák meggyilkolták a királynét, aki oroszpartit volt. Az ember mindenütt japánokba botlott. Korea egén sötét felhők gyülekeztek. A keresztények viszonylag békében élhettek, de még nem múlt el azon idők emléke, amikor kegyetlenül üldözték őket, amikor még fehér gyászruhában járhattak csak az utcán, mert akkor senki meg nem szólította őket helyi szokás szerint.

– Az anyám egy barlangban élt... – jegyezte meg Myriam, miközben Isabelle egy nagy házat bámult.

– Az anyád keresztény volt? – kérdezte Isabelle meglepődve.

– Igen, fiatalon meghalt, mert elkapták. Engem egy jólelkű asszony vett a házába. Ott nőttem fel a gyermekei mellett. Igen előkelő család, talán majd alkalmad lesz velük találkozni. Közel lagnak a misszióhoz, majd hazafele megmutatom.

Ismét csendbe burkolózott mindkét nő. Isabelle súlyosnak érezte magán a ruhát és a köpenyt, valami a földre húzta, nem tudta, hogy a fáradtság vagy a lelkére nehezedő szomorúság, amint Párizs utcáira gondolt, amelyet talán soha nem lát viszont. Teste beitta a koreai levegőt. Lába alatt az agyagos földet bámulta. Egy kökerítés mellett Myriam megállt. Óvatosan szétnézett, aztán gyors lendülettel felcspeszkedett, annyira, hogy beleshessen. Isabelle észrevette, mire a lány hirtelen leugrott.

– Mit csinálsz?? – hökkent meg Isabelle.

Myriam zavartan lesütötte a szemét.

– Kérlek, ne szólj semmit erről, senkinek! Csak kíváncsi voltam, mi van odaát.

– És mit láttál? Számtalan ilyen kerítés mellett elmentünk, és sehova sem lestél be. Miért pont ide?

– Bocsáss meg, nem mondhatom el – szólta csendesebben a lány. – Mindjárt reggel van, siessünk, a Kyung Pak palotát még meg kell nézned, ott él a király.

Isabelle-t zavarta a titkolózás. Semmit sem értett ebből a lányból. Aztán saját titkaira gondolt, és megpróbált lecsendesedni. Ekkor eszébe jutott, hogy Rose nővér nincs velük.

– Miért csak ketten jöttünk? Hol van Rose nővér?

– Marie Blanche anya viszi magával gazdag házakhoz adományért. Tudod, keményen meg kell küzdenünk, hogy az árvaház fennmaradjon. Kétszáz éhes szájról kell gondoskodni.

Isabelle magába fojtotta csalódottságát. Valahonnan dobpergés hallatszott. Idegenül hasított bele a némaságba. Isabelle szívverése visszhangként felelt rá. Myriam meggyorsította lépteit.

– Vissza kell fordulnunk. Gyere, fogd a karom, úgy látom, valaki követ bennünket – szólta Isabelle-nek. Még mielőtt bármi mozdulatot tehetett volna, Myriam magával rángatta. Az út további részét szinte futva tették meg. Egyikük sem mert hátranézni.

– *folytatjuk* –

Léonie és Attila

Hangyaboglárka

A kornistárnics virágában ébredt öntudatra. Szeretetteljesen zárta magába a virág, táplálta magvaival, körülvette a biztonság édes érzésével. De a kicsiny Hangyaboglárka a legnagyobb biztonság és a legínyencebb falatok mellett sem tudott kifejlődni és megnőni. Parányi, csökött hernyó maradt, százszor is kisebb, mint a rendes lepkehernyók.

Napok teltek el, felfalt minden rendelkezésére álló táplálékot, átfúrta magát a biztonságot jelentő növényi védőburkon, és egy parányi selyemszálon leereszkedett a földre. Ekkor tapasztalta meg életében először a magányt és a

kiszolgáltatottságot. Érezte, hogy attól függően, hogy ki talál rá, bármi történhet vele. Nem tudta, kit várjon, s azzal sem volt tisztában, hogy ha egy nap alatt nem talál rá senki, elpusztul nyomtalanul. A baktériumok hamar lebontják parányi testét, és a világ tovább megy, mintha ő meg sem született volna.

Amíg a virág tövén árválkodott, egyszer csak arra tévedt egy hangya. Szorgos gyűjtögetők nemzetségéből származott, sohasem ismerte a léhaságot, a naplopást. De a kiszolgáltatottságot sem volt alkalma megismerni, hacsak kiszolgáltatottnak nem nevezzük, hogy lárva korában őt is táplálták és gondozták felnőtt testvérei. Megpillantotta Hangyaboglárkát és kíváncsian közeledett hozzá. Táplálék nem lehet gondolta magában, hiszen sohasem látott még ilyen furcsa lényt. Talán egy elsodródott hangyalárva. Gyorsan meg kell menteni és bevinni a fészekbe.

Hangyaboglárka ösztönösen még parányibbra húzódott össze. Elrejtette fejét, amely nagyon különbözött a hangyalárvafejektől, lényébe volt írva, hogy nem tárhatja fel, hogy kicsoda valójában. A hangya megölelte, magához szorítva nagy gonddal bevitte a bolyba.

Egyenesen a lárvakamrába vonult vele, s testvérei gondjára bízta. Hangyaboglárka életében csodálatos változás történt. Szerető szívű hangyadolgozók vették körül, minden jóval ellátták, amit csak a fészek adhatott. Válogatott ínycsikokká etették, eltávolítottak a környezetéből minden veszélyt, s ha netán elcsüggedt volna, megsimogatva bátorították, hogy csak növekedjen és fejlődjön, hogy belőle is szorgos, jóra való hangya legyen. A szeretet és a biztonság teljesen körülfogta, mindene megvolt, amire csak vágyott. Sohasem éhezett, sohasem szomjazott, és az unalmat is elfelejtette már. Testvéreket kapott, akik életüket is adták volna érte, s cserében nem kértek tőle semmit, csak arra vágytak, hogy neki jó legyen.

Amint így telt-múlt az idő, elhitte, hogy ő is egy hangyalárva. Elfelejtette a kornistárnicsot, a napot, a külvilágot, elfelejtette, hogy ő egy szerencsétlen lepkehernyó, aki még be sem tudott bábozódni, hogy pillangóvá fejlődjön, és vígan repülhessen a napfényben. Úgy tűnt, hogy hangyává lett a hangyafészekben. Megtanulta a hangyák nyelvét, a bonyolult érintkezési rítusokat, sőt még a hangyák illatát is felvette. Képesé lett arra, amire más élőlények nem, hogy a közösség tagjaként kommunikálhasson a hangyáival.

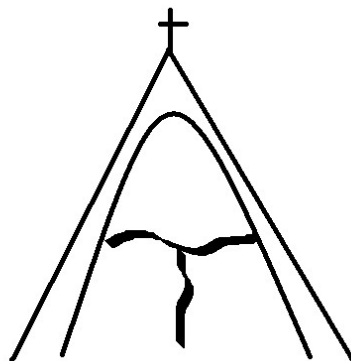
A hónapok teltével lassan növekedett, s nagyobbá vált minden hangyalárvánál. Furcsa érzések kerítették hatalmába, olyan szívesen megevett volna néhány hangyatojást és hangyalárvát. Szívében egyre jobban elburjánzódtak ezek a késztetések, s óvatlan pillanatokban, amikor az őket gondozó hangyák nem figyeltek eléggé, felfalta néhány kistestvérét. Úgy érezte, soha nem evett ilyen finom táplálékot. De lelkiismeretfurdalása is támadt, hisz tudta, hogy testvérei elfogyasztása nagy bűn. Nem értette, mi történik vele. Először kezdett arra gyanakodni, hogy ő nem hangya, ő valami más.

A hangyák továbbra is elhalmozták szeretetükkel és gondoskodással, otthon érezhette magát közöttük. De egyre nagyobb lett, alig fért már el a lárvakamrában. Egyre jobban megbizonyosodott róla, hogy ő nem hangya. Ezután már fájdalommal hallgatta őt biztató testvéreit. Az az élet s a testvériség megtapasztalása, ami addig a legnagyobb boldogságot, legmélyebb vágyai teljesülését jelentette számára, keserűséggel és csalódottsággal töltötte el. Az ő hivatása nem az, hogy hangya legyen. Bár legszívesebben ő is életét a társai szolgálatának szentelő, önfeláldozó hangya lenne, akit testvérek sokasága vesz körül, egész testében érezte, hogy valami másra hivatott.

Közben kinn a világban elmúlt az ősz, a tél és a tavasz is. Hangyaboglárkában megérett az elhatározás, hogy megkeresi hivatását, elindul egy másik úton, amire bensejéből késztetést érez. Bár nagyon szerette és értékelte a hangyaéletet, rádöbbsent, hogy lehetetlen számára, ezért le kell mondania róla. Felfele vándorolt a hangyabolyban, majd a felszínhez nagyon közel megállapodott. Elkezdett bebábozódni. A hangyák segítségével elég nagyra megnőtt ahhoz, hogy végre belőle is kifejlődhessen a gyönyörű pillangó.

Egy hónap elteltével kimászott a bábból. Szárnyai még nedvesek voltak, de tudta, sietnie kell. Meglelte hivatását, és ezzel elfelejtette a hangyák nyelvét. Ha szembetalálkozik velük, könnyen tápláléknak hihetik és elfogyaszthatják. Sietett ki a bolyból, ami azelőtt a mindene volt. A napfényre érve kitérte szárnyait és felrepült, hogy elkezdje a csodálatos lepkeéletet. De szívében örökre hordozta a hangyabolyban töltött időt, hangyatestvéreit, és azt az elhatározást, hogy gyermekeit ő is a hangyákra fogja bízni.

Nagy Lilla

Viccek

Ajánlás

- Van valami ajánlása a régi munkahelyéről?
- Igen. Azt ajánlották, hogy sürgősen nézzek új munkahely után.

☺

Sofőr

Egy férfi beül egy taxiba. Elindulnak, később az utasnak eszébe jut valami, előrenyúl, megfogja a sofőr vállát. A sofőr hatalmasat ordít, majd reszketve mondja:

- Ne haragudjon, tudja csak nem régóta taxizom, előtte a temetkezési vállalatnál voltam sofőr...

☺

Első nap a munkahelyen

A frissen felvett alkalmazott először megy dolgozni a munkahelyére. A főnöke meleg kézfogással üdvözlí, majd azt mondja neki:

- Nos, az első feladata az lesz, hogy megfogja a seprűt, és kitakarítja az irodát!

A dolgozó felháborodva:

- De uram, én egyetemen tanultam hosszú éveig!
- Jól van, értem. Akkor megmutatom, hogyan kell ezt csinálni...

☺

Táncoljunk!

Amikor a követségi fogadáson a zenekar elkezdett játszani, Lord George Brown odafordult a szomszédjához:

- Gyönyörű hölgyem, ebben a szép vörös ruhában! Jöjjön, táncoljunk erre a valcerre egyet!

– Semmi esetre sem! – jön a válasz.

- Először is: maga tökrészeg! Másodsor, ez nem valcer, hanem Venezuela himnusza! Harmadszor: én nem vörös ruhás nő vagyok, hanem a bíboros!

☺

Pezsgótabletta

Két pezsgótabletta beszélget:

- Látom, ilyen jó társaságban könnyen feloldódsz!

☺

Számítógép-mániás

A tízéves, számítógép-mániás kisfiút elviszi az anyja az orvoshoz, mert lázas, és csúnyán köhög. Mikor kijönnek a rendelőből, az anyuka így szól a fiúhoz:

- A doktor bácsi azt mondta, hogy összeszedtél valami vírust.
- Hűha, akkor ez azt jelenti, hogy engem is újra kell installálni?

☺

Utazás az olasz nyelv világába

2[^] LEZIONE

LA CHIAMATA DI FRANCESCO

Che mi restava se il mercante non volevo farlo e le armi non erano fatte per me? Fu un anno triste. **Mi ammalai!*** Passavo le giornate e le notti a pensare; vivevo dentro di me, sprofondavo nell'abisso della mia povera realtà. Mai ero stato così triste. Io, che più tardi conobbi la gioia, la vera gioia di vivere, debbo dire di avere assaporato in quel tempo tutta la malinconia del giovane che non sa prendere decisioni.

Quando incominciai a riprendere le forze **notai che ero cambiato, molto cambiato.** Capii che la lunga malattia in fondo era stata una grazia. Soprattutto mi aveva reso due servizi: mi aveva tolto le sicurezze che in me erano molte e mi aveva dato occhi nuovi. Ma ciò che mi impressionava di più era la maniera nuova con cui i miei occhi vedevano le cose. Avevo l'impressione che prima non avevo visto niente e capii le parole del salmo: *Hanno gli occhi e non vedono.* Io non avevo visto!

Ora sì che vedevo il sole, la luna, la terra, le fontane, i fiori; prima no! Ora mi parlavano, le sentivo vicine, le amavo, mi commuovevano. Difatti non facevo che piangere dinanzi ai tramonti e ai campi pieni di papaveri e di fiordalisi (búza virág). Tutto mi sembrava nuovo, sempre più nuovo e la luce che mi entrava negli occhi si trasformava in gioia dentro il cuore.

Penso che le mie prime vere preghiere fossero di quel tempo, anche se tante altre volte prima di allora avevo pregato con mia madre. In ogni caso è di quel tempo il mio bisogno di **dire grazie! Grazie al cielo. Grazie alla terra. Grazie alla vita. Grazie a Dio.**

Esprimiamo anche noi i nostri sentimenti:

Trema a causa del nervoso

causa	effetto
essere depresso	ridere (laugh)
essere innamorato	sorridere (smile)
essere stanco	piangere (cry)
essere nervoso	lamentarsi (moan)
essere deluso	addormentarsi (to fall asleep)
essere arrabbiato	scappare (run away)
essere contento	urlare (scream)
essere affamato	cambiare (change)
essere stufo	mangiare (eat)
essere annoiato	riposarsi (have a rest)
essere spaventato	tremare (shake-shiver)

Cerca di completare con le parole adeguati:

Prima di un esame mi sento.....

Dopo due ore di corsa sono

Quando sono innamorato mi sento.....

Se non mangio per due giorni

Se non passo un esame sono

Gabi

Földanya nénénk

„Mindig ott volt...”

Mesélhetnék én is egy házról. Arról az egyről, amelyikben élek.

Ti vagytok körülöttem. Sokat tanultam tőletek!

Az út szélén megállva figyeltem fel rátok. Játszottatok. Egymás javát kerestétek, s meg is találtátok! Az önmagatokat is.

Gyermekként szétosztottátok egymás között a gyümölcsöt. Nekem is gurítottatok egy piros almát. Azóta még jobban szeretem!

Befogadtatok.

Amíg elmajszoltam, felnőttem, és azt játszottátok, hogy jobba, szebbé teszitek a Világot. És mennyire átéltétek!! Láttam, hogy sírtatok, amikor nehéz volt... de folytattátok: enni-inni adtatok, sebeket gyógyítottatok, vigasztaltatok. Virrasztottatok, imádkoztatok.

És amíg imádkoztatok, gyermekek gyűltek körétek, és ti játszani tanítottátok őket.

Jézus is köztük volt.”

J.

Szerkesztés: Ötvös Réka

Tördelés: Nagy Lilla

Korrektúra: Kántor Emese

E-mail címünk: kpoverello@yahoo.com

* Pentru a înțelege formele verbale folosite puteți apela la adresa următoare:
<http://www.wordreference.com/conj/ITverbs.asp?v=ammalarsi>